

A kétszintű biológia érettségiről

„Nem jutott eszembe a gyík...”

„Hozzon létre szilícium alapú életet. Becsülje meg az eltéréseket az elkövetkező emberi kultúrákban, ha ez az életforma 500 millió évvel ezelőtti kifejlődhetett volna. Állításait tényadatokkal bizonyítsa is!” – olvasható az érettségi követelmények vicces változatában, de – ahogy Szerényi Gábor tankönyvszerző, a DFT-Budapest Központi Érettségi Előkészítő Évfolyamokat indító előkészítő szervezet vezető tanára megnyugtató választ adott – a kétszintű érettség-in nem kell ilyen követelményekre számítani. Sőt, a pályáját megbecsült rovargyűjtőként kezdő tanár úr szerint még a szóbelitől is megmenekedhetnek a diákok, ha elég ügyesek.

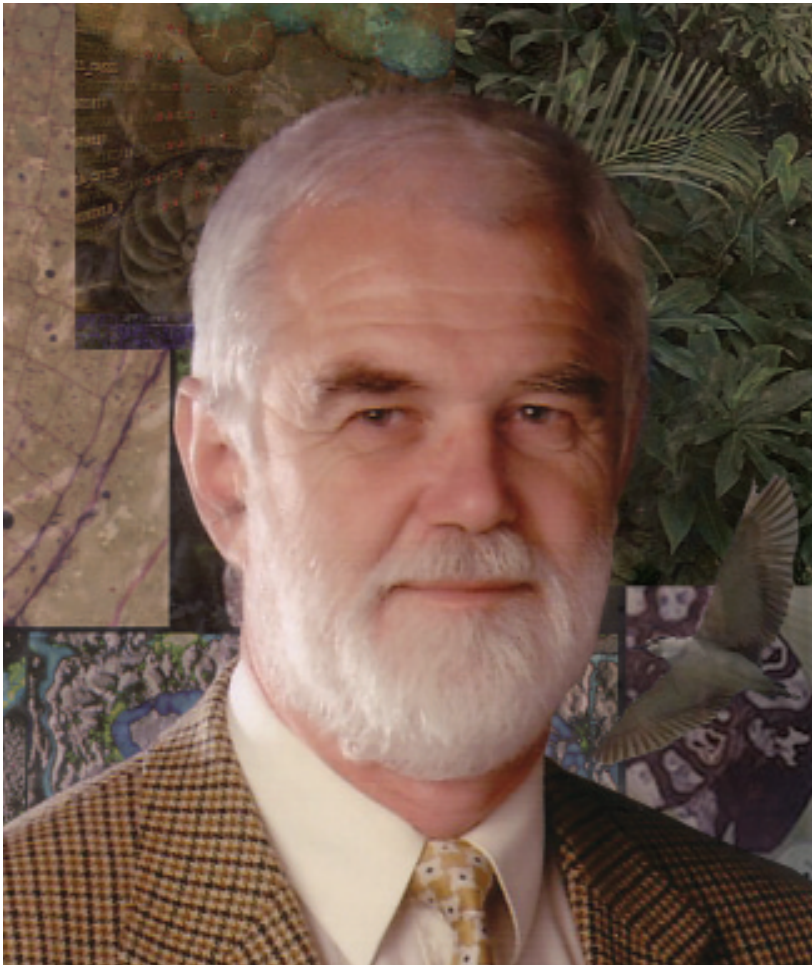
– A biológia órán megkérdezi a tanár Pistikét, hogy mi a kedvenc állata, Pistike nem késik sokat a válasszal: – Tanár úr, jelentem, nekem a sült csirke. Tanár úrnak – a biológus szemével is nézve – van-e kedvenc állata?

– A Földünkön élő állatfajok számát 1–5 millió közöttire becsülik, még Magyarországon is vannak felfedezetlen fajok – főleg a mikroszkopikus élőlények körében –, így részemről igazán nem lenne fair, ha bármelyiket is kiemelném a többi közül.

– Pedig úgy tudom, a tanár úr igen nagy rovargyűjtő volt –, de hogyan is került kapcsolatba a biológiával?

– Nem tudom, miért kezdtem el foglalkozni a biológiával, egyszerűen természetes volt számomra. Gyerekkoromban elhatároztam, hogy összeírom a világ összes állatát, de a gy-nél elakadtam, mert nem jutott eszembe a gyík... De komolyabbra fordítva a szót: valóban évtizedeken át gyűjtöt-tük a segítőimmal együtt a különböző rovarfajtákat, 30 ezer darab körüli lehet a gyűjtemény. Még tévénezés köz-ben is lelőhely-cédulákat írogattam – olyan kis betűkkel, hogy ma már csodálkozom, hogyan is voltam rá képes. Ez a tevékenység egész embert kíván, így ahogy egyre kevesebb idő jutott a gyűjtésre, úgy kezdtem el áttérni a fotózásra. Úgy vélem, az ember gyűjtő-

gető lény, nincs olyan ember, aki ne gyűjtene valamit, genetikailag belénk kódolt ez az elfoglaltság. Nekem a rovarok megfigyelése a természettel való találkozást is jelentette, hasonlóan a horgászathoz. Ott sem az az igazán érdekes, hogy fogtam-e halat, és mekkorát, hanem maga a tevékenység, a folyó vagy tópart közelsége, a madarak nézegetése, a gondolatok rendezése

vagy épp a társaság élvezete. A gyűjtés lényege, hogy törekedjünk a teljességre, hogy minél többet magunkénak tudhassunk: és bár egyikünk sem képes elérni a teljességet, haladnunk kell felé.

– A teljesség igen nehezen megfogható, a tanulás során is annyi teljességgel találkozunk, amennyit a tanárunk és a tankönyv élénk tár. Nem nehéz vagy épp hálátlan feladat a tankönyvrőr?

– Nehéz feladat valóban, az írott szón nem lehet könnyen változtatni, és rengeteg kritika jut el az emberhez. Például az első tankönyvem ökológia- fejezetét szinte szóról szóra szétszedte a felkért bíráló – akkor, bevallom, igen rosszul érintett, de hatására el is indult bennem a felismerés: ebből lehet igazán tanulni. A tanítás és írás során tisztázódnak le a

koznak. Ez egyébként az érettségik, felvételik során is látszott: előfordult, hogy ha a diák az érettségi bizottságban ülő szakember területével kapcsolatos tételt húzott, akkor rosszabbul értélte az adott tanár a teljesítményét – míg annak, aki más témakörből kapott tételt, hajlamosabb volt elnézni a hiányosságokat, lévén, mivel ő sem volt teljesen tisztában azzal, mit is kell számon kérnie.

– A kétszintű érettségi kapcsán már meghatározták a követelményeket, a számonkérés módját. Milyen változásokra lehet számítani?

– Biológiából szerencsére kevesebb a változás, mint a többi tantárgyból, és könnyebb is párhuzamot vonni a felvételi és az emelt szintű érettségi, valamint a középszint és a „rég” érettségi között. Ennek egyik oka, hogy a biológia az elsők között vált ún. teszt-es tantárggyá, így az ilyen feladatípusok nem ismeretlenek a diákoknak. Viszont szerkezetileg és tartalmilag is van különbség az eddigi feladatsorokhoz képest, például szóbeli és írásbeli résszel egyaránt meg kell birkózniuk a diákoknak.

– A mindennapok tudnivalóira vagy a DNS-láncok felépítésére kell inkább számítani a kérdések között? Azaz mennyire közelít a gyakorlati élethez a feladatok köre?

– Az érettségi vizsga szemléletében is megváltozott: a cél, hogy vigyük minél közelebb a mindennapi élethez, a mindennapi problémákhoz a feladatokat, hogy minél inkább hasznosítható ismeretekhez jussanak a diákok. Ez szintén nem újdonság biológiából: eddig is volt problémamegoldó feladatok gyűjteménye. Előtérbe került az önállóság is: a szóbeli vizsga része egy gyakorlati feladat, viszont ez kiváltható a diák által végzett egyéni megfigyelés dokumentációjával. Tehát itt lehetősége van az érettségizőnek arra, hogy egy otthon elkészített dolgozattal helyettesítse a szóbeli vizsgáját. A megfigyelés tárgyát a környezet- és természetvédelem témaköréből kell kiválasztani.

KATONA RENÁTA
renata.katona@fis.hu

Emelt szintű érettségi feladatsor >>> 14. oldal

BUDAPESTI KOMMUNIKÁCIÓS FŐISKOLA
SAKMAI AKADEMIA
1140 BUDAPEST, NAGY LAJOS KIRÁLY ÚTJA 1-2.
TEL.: 273-3090, FAX: 273-3099,
E-MAIL: MAIL@BKF.HU

NYILV. SZÁM: 07-0102-03 / AKKREDITÁCIÓS SZÁM: 0456

FELNŐTTKÉPZÉSEK
LEVELEZŐ FORMÁBAN, SZOMBATI OKTATÁSSAL

•NEMZETKÖZI SZÁLLÍTMÁNYOZÁSI ÉS LOGISZTIKAI MENEDZSER

•MARKETING- ÉS REKLÁMÜGYINTÉZŐ/MENEDZSER
(EGYÜTT ÉS KÜLÖN IS ELVÉGEZHETŐ)

•PR-MUNKATÁRS/PR-SZAKREFERENS
(EGYÜTT ÉS KÜLÖN IS ELVÉGEZHETŐ)

•KÖZBESZERZÉSI REFERENS

•PROTOKOLL-ÜGYINTÉZŐ

•IRODAVEZETŐ

•ÚJSÁGÍRÓ II.

FELVÉTELI MENTENÉSI MEGHATÁROZOTT FELTÉTELEK
TELJESKÖLÉRE KERTÉN A BUDAPESTI KOMMUNIKÁCIÓS FŐISKOLA
KÖLTSÉGTÉRÍTÉSES SZAKJAIIRA.

RÉSZLETES FELVILÁGOSÍTÁS: 273-2466;
E-MAIL: OKJ@BKF.HU; INTERNET: WWW.BKF.HU.

Akkreditált felnőttképzési intézmény
Lajstromszám: 0001
Nyilvántartási szám: 07-0042-02

KÜLKERESKEDELMI OKTATÁSI ÉS TOVÁBBKÉPZŐ KÖZPONT

A KOTK Magyarország legrégibbi külgaasdasági szakmai oktatóközpontja, elődje 1949-ben jött létre, a Külkereskedelmi Minisztériumon belül. A KOTK-ban végzett szakemberek az egész országban elismertek.

A szakképes szolgáltatásban 14 évszázados működésünk alatt szerzett oktatási tapasztalat, kifinomított módszerek, saját jegyzetek, megbízható, jól képzett tanárok, valamint korszerű oktatási eszközökkel felszerelt tantermek állnak.

A KOTK akkreditált felnőttképzési intézmény, és akkreditált programok alapján oktat. Ezért szolgáltatása tárgyi adómentes, azaz nem terheli áfa, a tanfolyamok hallgatóit pedig megilletik a különféle felnőttképzési kedvezmények.

A Külgaasdasági Szakközépiskola
tanulói iskolai rendszerben, nappali tagozaton tanulnak.
Családi pótlékra, diákigazolványra jogosultak.

Középfokú és emelt szintű
GAZDASÁGI SZAKKÉPZÉS
Az Országos Képzési Jegyzék szerinti külkereskedelmi, vámmügyi, szállítmányozási, logisztikai, idegenforgalmi, marketing, pr, vállalkozási, informatikai, számviteli szakképesítések.
Akkreditált, felsőfokú szakképzés: jogi asszisztens (iskolai rendszerben, levelező tagozaton).
TOVÁBBKÉPZÉS vámmügyi szakembereknek, mérlegképes könyvelőknek
NYELVTANFOLYAMOK Angol és német általános, valamint szakmai nyelvoktatás, nyelvvizsgára felkészítő tanfolyamok.
ÁLLAMILAG ELISMERT NYELVVIZSGA angol és német általános, közgaasdasági, idegenforgalmi és külkereskedelmi szakmai nyelvvizsga.
ECOL VIZSGA

KOTK - Budapest VII., Szövetség utca 37. 1074
Telefon: 344-5202, 344-5212; www.kotk.hu

Az utolsó felvételi baklövésai

A vizsgázó diákok az idei utolsó felvételikén sem kímélték a dolgozókat javító tanárokat. Olyannyira nem, hogy az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának történelem felvételit javító tagjai úgy döntöttek, összegyűjtik a legnagyobb baklövéseket. A felvételi csemegét dr. Kabódi Csaba bocsátotta lapunk rendelkezésére, azzal a nem titkolt céllal, hogy a két szintű érettségi rendszerében hasonló esetek már ne forduljanak elő.

Fogalmak az ókorból

principatus: hercegi cím; puha diktatúra; a papok gyülekezete; **dominatus:** ókori római hivatal; caesar rendszerét nevezték így: halmozta a tisztségeket; főúr; kiváltság; **tűrannisz:** területegység; a zsarnok kezébe kerül a közigazgatás; az ország élén álló emberek alkoták; építészeti stílus, ami az oszlopokat díszíti, minden korszakban változtak...; törvéncsoport; Felséglv Athénben, egyedül uralkodott, senki másnak nem engedett beleszólást; kiváltság **monoteizmus:** Egyenletes, lassú stílus irányzat, mely rövid ideig tartott, mert nem volt elég alapos, meggyőző; **hellenizmus:** ez egyfajta kultúra volt

Közép-európai egyetemek

Mit jelentett az egyetem (univerzitas) kifejezés?

- Latin kifejezés egyetemet jelent, egységes oktatás a tudatlanság megszűnése miatt, mint pl. Descartes: Gondolkodom, tehát vagyok.
- Elmélkedő hely;
- A hallgatók és oktatók érdekvédelmi szervezete;
- Világmindenség; Mindentudás; Mindenség; Széles látókör.
- Világot átfogó teljes tudást jelent. Sokoldalúság. Összefoglaló tudás. Mindenre kiterjedő, azaz katolikus ismeretek; – *más továbbgörgette a gondolatot:* – Csak a papok tanultak ott...
- Egyesület, egység.
- Szakosítást végző felsőoktatási intézmény az értelmiség legintelligensebb része számára.

Magyar politikai szervezetek az 1944 és 1949 közötti időszakban

Írja be a pártok, szervezetek rövidítése mellé azok teljes és pontos nevét!

- b) MKP: Magyar Köztársasági Párt; Magyar Kisgazdák Pártja;
- c) PDP: Paraszt Demokraták Pártja
- d) MADISZ: Magyar Antiszemita Diákok, Írók Szövetsége
- e) MDP: Magyar Demokrata Párt;

Esszékérdések

A reformáció a kor újkori Magyarországon

Minden azzal kezdődött, hogy III. Pius kékcédulák révén megvásárolhatóvá tette a bűnbocsánatot....

Martin Luther King a wittenbergi egyetem oszlopára függesztette ki 12 pontját

A reformáció jelentése: visszaalakítás...

Luther tanítását katolicizmusnak hívják;

A polgárság a kálvinizmusban találta meg saját szája ízét...

A reformációt Könyves Kálmán kezdte meg, majd Kálvin János folytatta, az emberek szomjazták az új reményt.

Egyre több ember ment iskolába, hogy ne maradjon buta

A magyar reformáció I. Szent István koronázásával vette kezdetét (1000/1001). A mindennapos életén ez annyit változtatott, hogy templomba kellett járnia a népnek, valamint később különféle adókat kellett fizetniük az egyháznak. Aki a kezsétséget nem veszi fel, azt megölik.

A reformáció idején vezették be a cölibátust, hogy a papok nőtülhessenek.

Írták: Ismeretlen Felvételezők
2004-ben